

вый шаг к радикальной перестройке всей экономической системы, всех принципов организации и регулирования хозяйственной жизни. Поэтому он как экономист перед её проведением решил проблему с вынужденными сбережениями, накопившимися в период подавленной инфляции (к 1947 г. общие размеры не обеспеченного товарной массой денежного спроса оценивались примерно в 300 млрд. марок). Конечно, он мог «отпустить» цены и не проводить денежную реформу, но тогда денежные накопления населения обесценились бы. Можно было конфисковать излишек и не допустить скачка.

Мы не говорим о слепом копировании чьего-либо опыта, но сравнение опыта стран, сталкивающихся со сходными проблемами, – это важнейшая предпосылка того, чтобы иметь возможность вырабатывать собственные обоснованные решения.

Бибешко О.
НТУ «ХПИ»

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Нині не викликає сумніву той факт, що саме інноваційна діяльність є головним джерелом суспільного прогресу. Нові технології змінили структуру світової економіки. Від того, наскільки значною буде інноваційна складова економічного розвитку будь-якої країни, залежить її роль і місце у світовій економічній системі, стабільність і рівень розвитку національної економіки на сучасному етапі й у майбутньому. Це питання є особливо актуальним для України, яка активно шукає власне місце у світовій економічній і політичній системі, має намір забезпечити суспільний добробут європейського рівня.

Інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів: коефіцієнт упровадження інновацій у нас у середньому не перевищує 5 %, що нижче від критичних показників і свідчить про руйнування виробничого потенціалу країни. Таке становище зумовлено як відсутністю в останні роки дійової державної системи стимулювання інноваційної дія-

льності, так і браком коштів. Так, частка коштів від обороту, що спрямовується на фінансування науково-дослідних робіт у нашій країні, дорівнює 0,5–2 %, однак передові світові компанії витрачають на це 7–12 % свого доходу. Частка продукції галузей, які застосовують високі технології, – усього 4,6 %. Загальна кількість придбаних нових технологій за період з 2000 по 2007 роки становила 5633, при цьому на результати власних розробок за ці роки припадає 13,6 % (764 технології). Україна майже зникла з винахідницької та інноваційної карт світу. Нині частка нашої країни у світовому обсязі торгівлі наукомісткою продукцією становить лише 0,1 %. Для об'єктивної оцінки стану інноваційного розвитку України важливе значення має з'ясування її відносної позиції в межах країн ЄС за допомогою Європейського інноваційного індексу (ЄІІ). За ЄІІ Україна перебуває в останній за рівнем інновативності четвертій групі – «країни, що рухаються навздогін» – зі значенням індексу 0,23. Порівняно з іншими країнами це велике відставання.

Аналіз сучасного стану науково-технічної та інноваційної сфери в Україні й загострення проблем у цій сфері зумовлює нагальну потребу якнайшвидшого впровадження комплексу першочергових заходів, спрямованих на усунення системних недоліків у функціонуванні науково-технічного комплексу та забезпечення реалізації інноваційної моделі розвитку України. До них належать: створення цілісної національної інноваційної системи, яка забезпечує взаємодію наукових організацій, вищих навчальних закладів, інноваційних і виробничих підприємств; формування сприятливого для інновацій бізнес-середовища; розширення інституційної бази фінансового забезпечення інноваційної діяльності; вивчення світових тенденцій науково-технологічного та інноваційного розвитку й упровадження світового досвіду в Україні.

Бойправ М.
НТУ «ХПИ»

УСТОЙЧИВОСТЬ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ

Устойчивость экономической системы трактуется как способность системы восстанавливать предыдущее (или близкое к нему) состояние

после некоторого возмущения, которое выражается в отклонении параметров системы от первоначального значения. Иначе устойчивость экономической системы определяется как способность системы, которая переходит от начального состояния к заданному так, что ни один из её факторов (инфляция, прирост производства, безработица и т. д.) не выходит за допустимые границы на заданной траектории изменения состояния экономической системы. То есть речь идёт о способности системы возвращаться в состояние равновесия после того, как она была выведена из него под действием внешних или внутренних факторов.

Одним из факторов определения устойчивости являются цели экономической системы разных уровней (национального, регионального, территориального и т. д.). Это не только получение максимальных прибылей, но и обеспечение комплексного развития, создание благоприятных условий труда, решение актуальных научно-технических и социальных проблем, максимальное удовлетворение материальных и духовных потребностей людей и др. Результативность деятельности экономических систем зависит также от их потенциальных возможностей (наличие материальных, трудовых и финансовых ресурсов) и умения эффективно управлять процессами, происходящими в экономике и социальной среде.

Актуальность исследования устойчивости экономических систем в Украине обусловлена тем, что в последнее время стали заметны недооценка процесса регулирования экономики и – как следствие – неадекватное потенциальным возможностям государства использования рычагов управления развитием экономики.

Бондаренко К.
НТУ «ХПИ»

ПРОБЛЕМЫ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ

Способствование процветанию предпринимательства должно быть одной из главных задач экономической политики каждого государства, т. к. высокий уровень развития предпринимательского сектора экономики повышает объём поступлений в государственный и местные бюджеты;

увеличивает уровень занятости населения; позволяет усовершенствовать отраслевую, региональную структуру экономики; способствует развитию инновационного процесса; улучшает качество жизни людей; формирует средний класс – основу общества.

В Украине на протяжении последних трёх лет прослеживается тенденция к увеличению количества субъектов предпринимательской деятельности, численности занятых на малых и средних предприятиях, но одновременно можно наблюдать и ряд негативных явлений, а именно: незначительные объемы производства и реализации продукции; ухудшение показателей эффективности финансово-хозяйственной деятельности и использования ресурсного потенциала; низкий уровень заработной платы; увеличение процента убыточных предприятий; невысокий уровень инвестиционной активности; функционирование значительной части предприятий в теневом и полуофициальных секторах; рост числа СПД – физических лиц, предпринимателей, желающих закрыть свое дело. Вклад малого бизнеса Украины в создание ВВП составляет 10–15 % по сравнению с 60–80 % в развитых странах.

В оздоровлении предпринимательского сектора экономики центральную роль играет государство, потому что для изменения ситуации в целом недостаточно реформирования на региональном уровне, в рамках ограниченного количества предприятий. Государство должно сделать приоритетными следующие направления своей политики поддержки малого предпринимательства: защита интересов малого бизнеса; обеспечение социальной безопасности предпринимателей; способствование развитию инновационного процесса; укрепление методологической базы исследований; анализ работы отечественных производителей; стимулирование развития региональной и внешней экономической деятельности; усовершенствование нормативно-правовой базы регулирования предпринимательства; активизация инвестирования, финансовой поддержки МП; расширение инфраструктуры развития малого бизнеса; упрощение системы налогообложения; усиление функций таких институций, как Анти-монопольный комитет, агентство по банкротству, Счётная палата, Фонда государственного имущества.